

Asia: VN/558/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiesityksen luvut 2-12

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 2 *Nykytila ja sen arviointi:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 3 *Tavoitteet:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.1 *Keskeiset ehdotukset:*

Ikaalisten kaupunki kannattaa kuntaliiton näkemystä, jonka mukaan järjestämisvastuu tulee osoittaa kaikille kunnille. Haasteeksi toiminnan kannalta tulee järjestämis- ja rahoitusvastuun hajauttaminen. Nämä tulisi olla yhdellä ja samalla toimijalla, jotta palvelut voidaan järjestää tarkoituksenmukaisella tavalla. Liian tarkalla sääntelyllä ei tulevassa saada aikaan uusia innovaatioita, joita tarvitaan tulevaisuuden työelämän tarpeita ajatellen. Ei ole tarkoituksenmukaista siirtää nykyisiä valtion vastuulla olevia palveluita sellaisenaan vain kunnan (yhteistoiminta-alueen) vastattavaksi.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.2 *Pääasialliset vaikutukset:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 5 *Muut toteuttamisvaihtoehdot:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 8 *Lakia alemman asteinen sääntely:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 10 *Toimeenpano ja seuranta:*

-

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

Luku 1 sisältää lain yleiset säännökset.

Näkemyksenne:

Ikaalisten kaupunki kannattaa siirtymistä kuntapohjaiseen malliin. Esitetyssä mallissa työvoimapalvelujen järjestämisvastuun työvoiman määrälliseksi pohjaksi on asetettu 20 000 asukasta. Jos kunnan työvoimanmäärä on alle 20 000 henkilöä, on sen muodostettava yhteistoiminta-alue yhden tai useamman kunnan kanssa niin, että työvoiman määrä on vähintään 20 000 ja lisäksi alueen tulee muodostaa alueellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäyntialueena toimiva kokonaisuus. Esitetty malli tuo haasteita soveltuvien alueiden muodostamisessa ottaen huomioon liikenneyhteydet, luonnolliset työssäkäyntialueet sekä tulevan hyvinvointialue uudistuksen, joka osaltaan muodostaa mahdollisia aluejakoja maakuntien sisälle.

Esitetty malli kaventaa tosiasiallisesti kuntien mahdollisuuksia miettiä yhdessä alueen kuntien kanssa parhaita mahdollisia vaihtoehtoja palveluiden tuottamiseksi. Järjestämisvastuu tulee olla jokaisella kunnalla ja lainsäädännöllä on varmistettava riittävä sopimuksellinen yhteistyö kuntien välillä. Kunnilla tulee olla käytössä kaikki yhteistyötoiminnan muodot.

Työttömyysturvan rahoitusmallin osalta pyydetään uudelleen tarkastelua. Rahoitusvastuun osalta haastetta tuo jo tällä hetkellä se asiakasryhmä, jolla ei ole tosiasiallisia mahdollisuuksia siirtyä työsuhteiseen työhön, vaan he ovat mukana erilaisissa palveluissa, iso osa kuntouttavassa työtoiminnassa. Kuntouttavassa työtoiminnassa olevien työnhakija asiakkaiden osalta rahoitusvastuun tulisi olla tulevilla hyvinvointialueilla, sillä näiden asiakkaiden työmarkkinoilla käytettävissä olon edellytykset ovat joko osittain tai kokonaan alentuneet. Taustalla on useimmiten kielteisiä sairauspäiväraha ja/tai työkyvyttömyyseläkepäätöksiä. Lisäksi rahoitusvastuu tulisi olla hyvinvointialueilla niiden asiakkaiden osalta, jotka ovat muussa työkykyä tukevassa palvelussa, kuten päihdehoito, kuntoutus. Opiskelu, jonka ajalta asiakkaalle maksetaan työttömyysturvaa tulisi olla kokonaisuudessaan valtion rahoitusvastuun piirissä. Rahoitusvastuu tulee kohdentaa niihin asiakasryhmiin, joiden osalta työkyky on riittävä, osaaminen on vahvistettavissa koulutuksella ja elämäntilanteisiin liittyvä haasteet voidaan järjestellä soveltuvilla palveluilla.

Palveluiden osalta nyt voimassa oleva pohjoismaisen työnhaun malli rajaa tulevien palvelujen järjestämistä liian liikaa ja vähentää vapautta innovoida uutta tulevaisuuden työelämän tarpeita ajatellen.

Ikaalisten kaupunki kannattaa palkkatuen osalta suunniteltuja uudistuksia pääsääntöisesti. Palkkatuen osalta kunnat ovat jäämässä kokonaan ilman tukea. Lainsäädäntöä tulisi muokata tämän tukimuodon osalta. Ei ole tarkoituksenmukaista jättää kuntaa toimijana kokonaan ilman tällä hetkellä keskeistä tukimuotoa, joka on mahdollistanut useimmille asiakkaille jatkopolun avoimille työmarkkinoille. Tämän tukimuodon kompensoimiseksi muulla tuella tulee ottaa osaksi tulevaa lainsäädäntöä.

Tietojärjestelmien osalta valtion tulee huolehtia riittävästä rahallisesta resurssoinnista kunnille, jotta tarvittavat järjestelmät saadaan käyttöön, lisäksi tulee tietojärjestelmien osalta huomioida, että soveltuminen kuntien tietojärjestelmien hyödyntämiseen ja integraatioon muiden tietojärjestelmien

kanssa, jotta asiakaspalvelu toteutuu tarkoituksenmukaisella tavalla. Asiakastietojensiirtoon liittyvät asiat on ratkaistava lainsäädännöllä, jotta tiedot saadaan siirrettyä ilman turhaa viivästystä asiakkaan palvelujen ja työllistymisen prosesseissa huomioiden toki voimassa oleva lainsäädäntö tietosuojaan liittyen

TE2024 palvelujen siirtämiseen kunnille tulee henkilöstösiirtämiseen liittyviä prosesseja valmistella suunnitelmallisesti ja otettava kunnat mukaan valmistelutyöhön hyvissä ajoin. Tähän tarvitaan kunnissa myös resurssointia valmisteluhenkilöstön osalta. Muutoksessa tulee huomioida tästä valmistelutyöstä syntyvät kustannukset ja ne tulee korvata kunnille täysimääräisenä.

Tuleva uusi palvelukokonaisuus tarkoittaa pääsääntöisesti virkavastuulla tehtävää työtä, joten tulevan henkilöstön osalta on mahdollistettava kunnista näihin palveluihin siirtyvän työsuhteisen henkilöstön siirto virkasuhteisiin ilman julkista hakumenettelyä lainsäädännöllä.

Laissa esitettyä raskasta valvontaa toiminnan osalta tulee keventää ja selkeyttää. Lakiesityksessä esitelty ohjaus ja valvontaroolitus on kuntien itsehallinnon näkökulmasta tarpeettoman vahva (TEM, ELY, KEHA, AVI).

Kokonaisuudessaan valtion tulee huolehtia tästä isosta toimintaympäristön muutoksesta aiheutuvien kustannusten rahoittamisesta ja varmistettava muu riittävä resurssointi.

Luvussa 2 säädettäisiin järjestämisvastuusta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **edut ja hyödyt järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
- **mahdolliset riskit järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
- **työvoiman määrää ja työllisyysaluetta koskeva sääntely (huom: poikkeus työvoimapohjan kriteeriin voimaanpanolaissa)**
- **palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys**

-

Luvussa 3 säädettäisiin ohjauksesta ja valvonnasta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **valtakunnalliset tavoitteet**
- **työllisyyden edistämisen valtakunnallinen neuvottelukunta ja sen tehtävät**

- alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut

-

Luvussa 4 säädettäisiin työnhakijan palveluprosessista.

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 5 säädettäisiin työnvälityksestä ja työnhakuvelvollisuudesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 6 säädetään tieto- ja neuvontapalveluista, asiantuntija-arvioinneista, ammatinvalinnan- ja uraohjauksesta sekä valmennuksesta ja kokeilusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 7 säädettäisiin työvoimakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 8 säädettäisiin muutosturvakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 9 säädettäisiin työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 10 säädettäisiin työnantajalle myönnettävistä tuista (palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki).

Näkemyksenne:

-

Luvussa 11 säädettäisiin henkilöasiakkaalle myönnettävistä tuista ja korvauksista (starttiraha, työhön tai palveluun hakeutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus, palveluun osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus).

Näkemyksenne:

-

Luvussa 12 säädettäisiin työllistämisvelvoitteesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 13 säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisesta tietojärjestelmäpalvelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 14 säädettäisiin palvelualustasta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 15 säädettäisiin tukien ja korvausten maksamisesta ja takaisinperinnästä.

Näkemyksenne:

-

Luku 16 käsittää erinäisiä säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 17 säädettäisiin muutoksenhausta.

Näkemyksenne:

-

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä, ovatko ehdotetut muutokset ELY-keskusten sekä KEHA-keskuksen tehtäviin riittävän selkeät ja eri toimijoiden yhteistyötä edistävät?

-

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

-

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- kuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoitus, ovatko ehdotetut uudet valtionosuuden määräytymistekijät toimivia rahoituksen kohdentamisessa?
- kolmen vuoden siirtymäaika laskennalliseen rahoitukseen (voimaantulosäännös)
- kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus

-

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (pois lukien 14 luku)

Erityisesti toivotaan näkemyksiä työttömyysturvaprosessiin ja sitä koskevaan toimivaltaan liittyen.

-

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 14 luku;

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta;

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- kunnan työttömyysetuusmenoon kohdistuvan rahoitusvastuun porrastusmalli
- eräiden kotoutumisesta annetussa laissa tarkoitettujen henkilöiden kohdalla sovellettavaksi ehdotettu poikkeus kunnan rahoitusvastuuseen työmarkkinatuesta
- ehdotus kunnan rahoitusosuuden perintää koskevan tehtävän hoitamisesta Kelassa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan osalta
- edellä ehdotettujen muutosten vaikutus Kelan, työttömyyskassojen ja Työllisyysrahaston työmäärään mukaan lukien tietojärjestelmämuutokset ja näistä aiheutuvat kustannukset

-

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

-

Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

-

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetun lain muuttamisesta

-

**Laki palkkaturvain muuttamisesta;
Laki merimiesten palkkaturvain muuttamisesta**

-

Laki Työkanava Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

-

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta;

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työsopimuslain muuttamisesta;

Laki erityisopimuslain muuttamisesta

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 3 a ja 37 a §:n muuttamisesta;

Laki valtion virkamieslain 5 a ja 9 c §:n muuttamisesta

-

Laki yhteistoimintalain muuttamisesta;

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta;

Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

-

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta;

Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta;

Laki kansaneläkelain 35 §:n muuttamisesta;

Laki sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n muuttamisesta;

Laki sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta;

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

-

Laki tuloverolain muuttamisesta;

Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n muuttamisesta;

Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta

-

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

-

Laki rikoslain 47 luvun 6 §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu
- henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat
- sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

-

Laki työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

-

Muut huomioon esityksestä

Kommentoitavaa:

-

Piispanen Satu
Ikaalisten kaupunki